

43203/2024/KHK

KUKHK-STI-19/MSZ/2024-3

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:
ZE DNE:
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-STI-19/MSZ/2024-3

Adresáti
dle rozdělovníku

VYŘIZUJE: Ing. Mgr. Tomáš Hrnčíř
ODBOR: Majetkosprávní a krajský živnostenský úřad
ODDĚLENÍ: Stížností a dozoru obcí
MOBIL: 702 231 396
E-MAIL: thrcir@khk.cz

DATUM: 02.05.2024

Počet listů: 14
Počet příloh: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 60.1, S/10

Účastník řízení:

[REDACTED]

Rozhodnutí

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor majetkosprávní a krajský živnostenský úřad, jako orgán věcně a místně příslušný k rozhodnutí o stížnosti podle ustanovení § 16a odst. 4 zákona číslo 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen InfZ) a ustanovení § 178 odst. 2 věta druhá zákona číslo 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), rozhodl o stížnosti doručené dne 15.04.2024 [REDACTED], kterou podal na výši úhrady vyčíslenou prostřednictvím písemnosti povinného subjektu č.j. MUNAC43403/2024/KT ze dne 28.03.2024 ve výši 3 513 Kč, a to při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 15.03.2024 takto,

výše úhrady vyčíslená a sdělená povinným subjektem, městem Náchod, při vyřizování žádosti o poskytnutí informací ze dne 15.03.2024 [REDACTED], prostřednictvím písemnosti povinného subjektu č.j. MUNAC43403/2024/KT ze dne 28.03.2024 ve výši 3 513 Kč, se podle ustanovení § 16a odst. 7 písmeno b) InfZ

s n i ž u j e n a č á s t k u 3 5 7 K č ;

Odůvodnění:

I.

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor majetkosprávní a krajský živnostenský úřad, oddělení stížností a dozoru obcí (dále také nadřízený orgán), jako orgán věcně a místně příslušný k rozhodnutí o stížnosti podle ustanovení § 16a odst. 4 InfZ a ustanovení § 178 odst. 2 věta druhá správního řádu obdržel dne 18.04.2024 od města Náchod (dále také povinný subjekt) dle ustanovení § 16a odst. 5 InfZ předložení stížnosti podané podle ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ p. [REDACTED] (dále také žadatel nebo stěžovatel), na výši úhrady vyčíslenou povinným subjektem, městem Náchod, prostřednictvím písemnosti č.j. MUNAC43403/2024/KT ze dne 28.03.2024 ve výši 3 513 Kč, a to při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 15.03.2024, spolu se souvisejícími spisovými materiály. Stížnost byla nadřízeným orgánem zaevidována pod sp. zn. KUKHK-STI-19/MSZ/2024.

Povinný subjekt předložil nadřízenému orgánu spis, který obsahoval následující materiály:

- ❖ žádost o informace doručená povinnému subjektu dne 15.03.2024;
- ❖ písemnost povinného subjektu ze dne 28.03.2024, č.j. MUNAC43403/2024/KT, kterou povinný subjekt oznamuje žadateli úhradu za poskytnutí informací;
- ❖ stížnost žadatele proti výši úhrady doručená dne 15.04.2024;
- ❖ písemnost povinného subjektu ze dne 18.04.2024, kterou nadřízenému orgánu předává stížnost včetně spisového materiálu.

Vzhledem k tomu, že výše uvedené spisové materiály byly povinným subjektem předloženy prostřednictvím datové schránky, nevrací je nadřízený orgán zpět.

I.2

Ze spisového materiálu evidovaného pod sp. zn. KUKHK-STI-19/MSZ/2024 nadřízený orgán zjistil následující skutečnosti.

Dne 15.03.2024 podal u povinného subjektu žadatel žádost o poskytnutí informací podle InfZ, ve které žádá poskytnutí následujících informací (citace):

„žádám o kompletní přehled služeb, které Městu Náchod v posledních 15 letech poskytoval J. [REDACTED] ať již jako fyzická osoba, nebo právnické osoby, jejichž statutárním orgánem byl, tedy zejména nikoli však výlučně KŠD Šťovíček advokátní kancelář s.r.o. a Šťovíček, advokátní kancelář s.r.o.“

Povinný subjekt reagoval na tuto žádost o informace písemností ze dne 28.03.2024, ve které žadateli oznamuje úhradu za poskytnutí informací v celkové výši 3 513 Kč. Celkovou výši požadované úhrady povinný subjekt skládá ze skenování v celkové výši 357 Kč (113 stran A4 faktur a 6 stran A4 smluv, při jednotkové sazbě 3 Kč za jednu stranu A4), a dále z vyhledávání v celkové výši 3 156 Kč (7 hodin vyhledávání faktur a 5 hodin vyhledávání smluv při jednotkové sazbě 263 Kč za hodinu).

Dne 15.04.2024 podal žadatel u povinného subjektu dle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ stížnost proti oznámení úhrady za poskytnutí informací. V této stížnosti uvádí stěžovatel následující argumentaci (citace):

„V oznámení však město nespecifikuje, z jakých důvodů označuje vyhledání faktur od jednoho subjektu a jedné smlouvy za „mimořádně rozsáhlé“. Jelikož v tomto postrádá napadená informace jakékoliv odůvodnění, z něhož by uvedené bylo zřejmé, mám za to, že informace je v této části nepřezkoumatelná.“

Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena. Nepostačuje proto pouhé uvedení částky.

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání je definováno jako časově náročná činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací povinným subjektem.

Faktury zpracované (a uhrazené) městem Náchod jsou vedeny elektronicky, není proto nutné, aby je jakýkoliv pracovník složitě a po dobu 7 hodin vyhledával, natožpak kopíroval či skenoval.

Dále mám za to, že pokud trvalo vyhledání jednoho kusu smlouvy 5 hodin práce, pak je zřejmě tato agenda vedena přinejmenším velmi ledabyle a neobdobně.

Žádost o poskytnutí informací jsem podal v pozici zastupitele města Náchod. Uvedenou žádost jsem mohl jako zastupitel podat rovněž v režimu zákona o obcích, kdy by mi městský úřad shodné informace poskytl zdarma. Požadovanou úhradu je tak možné vnímat jako šikanózní ve vztahu k opozičnímu zastupiteli.

Nezbývá proto uzavřít, že pokud se zakládá informace na pravdě a město Náchod muselo do vyhledání faktur od jednoho subjektu a jedné smlouvy investovat 12hodin času, mělo by zvážit minimálně vhodnější a efektivnější vedení účetní evidence a smluv.

Navrhuji proto, aby povinný subjekt požadované informace poskytl zdarma, event. aby odvolací orgán, tedy Krajský úřad Královéhradeckého kraje rozhodl tak, že požadovanou úhradu sníží na 0,-Kč.“

Písemností ze dne 18.04.2024 předložil povinný subjekt předmětnou stížnost nadřízenému orgánu k vyřízení včetně relevantního spisového materiálů, přičemž přidal následující vyjádření (citace):

„Skutečnost, že žadatel je členem zastupitelstva města, nezakládá žádný důvod pro rozdílné zacházení, jde-li o přístup k informacím dle informačního zákona. Rozdílným zacházením bez zákonného důvodu by naopak došlo k porušení ústavního principu rovnosti ve smyslu ustanovení čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Zvláštní práva člena zastupitelstva města, jde-li o informace související s výkonem jeho funkce, jsou zakotvena v zákoně o obcích. Žadatel mohl, jak ve stížnosti uvádí, namísto žádosti podle informačního zákona podat jako člen zastupitelstva města žádost podle § 82 zákona o obcích, nicméně rozhodl se postupovat podle informačního zákona. To má pro žadatele své důsledky – některé pozitivní, jiné negativní. K pozitivním patří, že se takto lze domáhat informací, které město Náchod jako povinný subjekt má, ať už souvisejí s výkonem funkce dotyčného člena zastupitelstva či nikoliv, tedy zejména bez ohledu na časové souvislosti – odkdy je žadatel členem zastupitelstva města apod. Dalším pozitivním důsledkem zvoleného postupu je, že informace se poskytují v krátké, zpravidla patnáctidenní lhůtě.

K negativním důsledkům zvoleného postupu patří povinnost úhrady, je-li v souladu s § 17 informačního zákona povinným subjektem úhrada požadována. Jak patrně, oba do úvahy přicházející procesy mají svá pro a proti. Ani jeden z nich však nepředpokládá nějaký vyšší standard odůvodňování, jaký je typický například pro správní řízení.

Je poněkud nešťastné, že v dnešní době chce mnoho lidí maximum práv a minimum povinností a jen málokdo si uvědomuje, že každé právo představuje povinnost někoho jiného. Ještě nešťastnější je, když lidé, kteří chtějí maximum práv a minimum povinností, si připadají diskriminováni či šikanováni, žádá-li se po nich splnění nějaké jejich povinnosti. Fungování územní samosprávy a stejně tak i jakéhokoliv jiného společenství lidí by bylo v samotných základech ohroženo, pokud by se lidé, kterým je zatěžko plnit své povinnosti, stávali vůdčími osobnostmi. A obráceně řečeno, nezbytným předpokladem pro zdárné fungování jak územní samosprávy, tak jakéhokoliv jiného společenství lidí je dostatek vůdčích osobností, které nejenom že včas a řádně plní své povinnosti, ale jsou schopny a ochotny vnést do společenství i něco dobrého nad rámec toho.

Žadatel dále vytýká městu Náchodu, že v oznámení (v dopisu ze dne 28.03.2024) nespecifikuje, z jakých důvodů označuje vyhledání faktur od jednoho subjektu a jedné smlouvy za mimořádně rozsáhlé. K tomu lze sdělit především to, že informační zákon ukládá městu Náchodu rozličné povinnosti, ne však povinnost odůvodňovat žadateli výši požadované částky způsobem, jaký lze očekávat v záležitostech vyřizovaných v režimu správního řádu, tedy ve třicetidenní či delší lhůtě. Z ustanovení § 17 odst. 3 věty druhé informačního zákona pouze vyplývá, že z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.

Žadatel ve stížnosti překvapivě vychází z toho, že se jednalo o vyhledání faktur od jednoho subjektu. Není tomu tak. V žádosti žadatel jasně uvedl, že ho zajímají informace o všech službách, které městu Náchodu v posledních 15 letech poskytoval [redacted] nebo právnické osoby, jejichž statutárním orgánem byl [redacted]. Takto široce formulovaný dotaz znamenal pro povinný subjekt v jeho personálních podmínkách především nutnost, aby [redacted] právník, v obchodním rejstříku prověřil, v jakých právnických osobách byl kdy [redacted] statutárním orgánem. Jednalo se celkem o pět právnických osob, konkrétně:

KŠD Holding s.r.o., IČO 25711229, Schnook Investment, s.r.o., IČO 03575667, Zentos, s.r.o., IČO 05604125, Schnorrer Activity, s.r.o., IČO 05658632, ŠTOVÍČEK : ŠTOVÍČEK, advokátní kancelář s.r.o., IČO 14093049, Kromě toho se dotaz vztahoval i na samotného [redacted]

Práce právníka Městského úřadu Náchod nebyla žadateli účtována, neboť informační zákon ani předmětný sazebník s ní nepočítá.

Po vyřešení otázky relevantních subjektů mohlo teprve dojít k vyhledávání faktur za roky 2014–2024, když starší byly skartovány. K tomu je ještě nutné sdělit, že v účtárně, v tzv. budově radnice (Masarykovo náměstí 40, Náchod) se smlouvy ponechávají po dobu 5 let, zatímco starší jsou již ve spisovně, tedy v jiné budově úřadu (Zámecká 1845, Náchod) a ve správě jiného zaměstnance. Časová náročnost vyhledávání v systému a následně v šanonech tedy zahrnuje nejen práci jedné z pracovníků účtárny, ale i práci jedné z pracovníků spisovny. Podkladem pro vyhotovení předmětného dopisu ze dne 28.03.2024, resp. předmětného vyčíslení výše úhrady byla ústní informace paní [redacted], pracovníce účtárny (časový rozsah 3 hodiny), a ústní sdělení paní [redacted] pracovníce spisovny (časový rozsah 4 hodiny).

K tomu město Náchod jen na okraj glosuje, že zákon mu neukládá povinnost vyhotovovat jakési úřední záznamy o čase stráveném při vyhledávání informací, takže sice odborná literatura takový postup může doporučovat, ta však není pramenem práva. Město Náchod má za to, že buďto lze důvěřovat písemnému sdělení povinného subjektu, a pak by mělo stačit sdělení v předchozím a následujícím odstavci, anebo nelze důvěřovat písemnému sdělení povinného subjektu, a pak ani úřední záznamy o čase stráveném při vyhledávání informací nepomohou a je třeba vyslechnout svědky. (Ať už předtím vyhotovili úřední záznam či nikoliv.) Třetí varianta neexistuje.

Žadatel má dále za to, že pokud trvalo vyhledání jednoho kusu smlouvy 5 hodin práce, pak je zřejmě tato agenda vedena přinejmenším velmi ledabyle a neodborně. K tomu se město Náchod vyjadřuje následovně.

S ohledem na to, že na poradě vedení města Náchoda zaznělo, že kdysi dávno, snad v roce 2011 byla uzavřena poslední z písemných relevantních smluv, a vzhledem k tomu, že v kanceláři auditora se již tehdy ukládal jeden výtisk každé smlouvy, až na některé výjimky, bylo nutné, aby paní [redacted] interní auditorka, zanechala své veškeré práce a prošla všechny šanony po svém předchůdci se smlouvami za rok 2011. Tam smlouva nalezena nebyla. Následně bylo třeba projít šanony se smlouvami za rok 2010, kde byla dohledána mandátní smlouva ze dne 13.12.2010. Vzhledem k tomu, že limit služeb dle předmětné smlouvy byl pouze 250.000 Kč a vzhledem k tomu, že na jedné z faktur, jak je [redacted] byl nucen prostudovat, byl odkaz na smlouvu ze dne 14.02.2013, bylo nutné projít takto pracně ještě smlouvy za roky 2012–2013. A vzhledem k tomu, že dotaz žadatele zněl na služby 15 let nazpět, bylo nakonec ještě nutno projít šanony se smlouvami za rok 2009. Paní auditorka tedy nehledala jen jednu konkrétní smlouvu s jedním konkrétním subjektem, jak se (z nepochopitelných příčin) domnívá žadatel. Hledala jakoukoliv smlouvu na poskytování služeb s jakýmkoliv ze šesti výše uvedených subjektů, a to za roky 2009–2013. Časová náročnost zanesená do výpočtu úhrady je opřena o e-mailovou zprávu paní [redacted] interní auditorky, která byla nucena projít takto 11 šanonů (časový rozsah 5 hodin).

Žadatel se ve stížnosti dále podivuje, že faktury musely být skenovány. Je tomu tak z toho důvodu, že na účtárně se uchovává kompletní řada faktur pouze v tištěné formě. Tištěná forma listin je historií prověřenou spolehlivou metodou uchovávání dat, která je zcela legální a nezávislá na dodavateli

toho kterého software. Faktury tedy nejsou městem Náchodem vedeny systémově elektronicky, jak se mylně domnívá žadatel.

Závěrem si město Náchod dovoluje pro úplnost zmínit či pro shrnutí připomenout, že při vyčíslení úhrady nebyl zohledněn čas:

- projednávání optimálního způsobu vyřešení předmětné žádosti ve vedení města,
- vyhledávání v obchodním rejstříku,
- úkolování jednotlivých zaměstnanců,
- sumarizace výstupů činností jednotlivých zaměstnanců, a že postup spočívající ve vyčíslení úhrady podle sazebníku z roku 2016, odrážejícího cenové a mzdové poměry tohoto roku, je pro žadatele velmi výhodný.

II.

Nadřízený orgán dovodil svou věcnou příslušnost k rozhodnutí o podané stížnosti s přihlédnutím k ustanovení § 16a odst. 8 InfZ, podle kterého rozhoduje o stížnosti nadřízený orgán do 15 dnů ode dne, kdy mu byla postoupena a podle ustanovení § 178 odst. 2 věta druhá správního řádu, neboť nadřízeným správním orgánem orgánu obce, městyse, města či statutárního města se rozumí krajský úřad.

V souladu se Směrnicí Rady Královéhradeckého kraje upravující postup Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v oblasti poskytování informací podle InfZ, čl. 14 odst. 2, o stížnosti na postup orgánu obce při vyřizování žádosti o informace týkající se samostatné působnosti a stížnosti ohledně sdělené výše úhrady rozhoduje odbor majetkosprávní a krajský živnostenský úřad.

II.1 Lhůta k podání stížnosti

Pro počítání lhůty se dle ustanovení § 20 odst. 4 písmeno c) InfZ užijí ustanovení správního řádu o počítání času, tedy především ustanovení § 40 správního řádu.

Nadřízený orgán konstatuje, že stížnost, byla podána včas, tedy ve lhůtě stanovené ustanovením § 16a odst. 3 písmeno b) InfZ. Podle tohoto ustanovení musí být stížnost podána do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro poskytnutí informace. Žádost o informace byla povinnému subjektu doručena dne 15.03.2024, patnáctidenní lhůta pro poskytnutí informací tedy uplynula dne 02.04.2024 (30.03.2024 byla sobota a 01.04.2024 byl státní svátek). Stížnost byla povinnému subjektu doručena dne 15.04.2024, tedy v rámci uvedené třicetidenní lhůty, a proto nadřízený orgán konstatuje, že lhůta pro podání stížnosti byla zachována a stížnost byla podána včas.

III.

Vzhledem k tomu, že předmětná stížnost směřuje proti úhradě za poskytnutí informace ve smyslu ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ, postupoval nadřízený orgán ve smyslu ustanovení § 16a odst. 7 InfZ a při rozhodování o stížnosti přezkoumal postup povinného subjektu z hlediska souladu s InfZ.

Při přezkoumání postupu povinného subjektu považoval nadřízený orgán za zásadní především následující ustanovení InfZ.

Dle ustanovení § 16a odst. 1 InfZ stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel,

d) který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle ustanovení § 17 odst. 3 InfZ nebo s výší odměny podle ustanovení § 14b odst. 2 InfZ, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací.

Dle ustanovení § 16a odst. 7 InfZ nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že

b) výši úhrady nebo odměny sníží; v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny.

Dle ustanovení § 17 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. V případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ, ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost, ztrácí nárok na úhradu nákladů. Poskytnutí informace je podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží. Úhrada je příjmem povinného subjektu.

V souladu s ustanovením § 21 odst. 2 InfZ určila vláda nařízením zásady stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací, a to nařízením ze dne 29.03.2006 číslo 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále také nařízení č. 173/2006 Sb.).

Nadřízený orgán přezkoumal postup povinného subjektu (včetně skutečností uváděných stěžovatelem) a dospěl po seznámení se s předloženým spisovým materiálem k závěru, že povinný subjekt částečně nepostupoval v souladu s InfZ a stížnost je tedy částečně důvodná, a to z následujících důvodů opřených o právní názory odborné literatury (FUREK, Adam, Lukáš ROTHANZL Tomáš JIROVEC. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2016, xvii, 1238 s. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-273-1.) a Metodického doporučení Ministerstva vnitra ČR, zveřejněném na internetových stránkách <http://www.mvcr.cz>, k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím číslo 2 - Sazebník úhrad za poskytování informací obcemi jako povinnými subjekty, a rovněž podle Stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 1/2016 ze dne 13.04.2016, aktualizace ke dni 01.07.2022, zveřejněném rovněž na internetových stránkách <http://www.mvcr.cz>.

III.1 Oznámení o výši úhrady

Při přezkumu výše úhrady zjišťoval nadřízený orgán to, jestli povinný subjekt uplatnil úhradu řádně ve smyslu InfZ a nařízení č. 173/2006 Sb. a ve lhůtě vyplývající z InfZ.

InfZ nestanoví výslovně lhůtu, ve které musí být úhrada uplatněna. Ustanovení § 17 odst. 3 InfZ uvádí, že povinný subjekt provede písemné oznámení před poskytnutím informace. Za lhůtu, do kdy musí povinný subjekt provést písemné oznámení o úhradě, považuje nadřízený orgán lhůtu ustanovení § 14 odst. 5 písmeno d) InfZ, tedy do 15 dnů ode dne přijetí žádosti, v případě prodloužení lhůty podle ustanovení § 14 odst. 6 InfZ, nejdéle do 25 dnů ode dne doručení žádosti.

Pro počítání lhůty, jak již bylo výše uvedeno, se dle ustanovení § 20 odst. 4 písmeno c) InfZ užívá ustanovení správního řádu o počítání času, tedy především ustanovení § 40 správního řádu.

Žádost o informace podal žadatel u povinného subjektu dne 15.03.2024. Písemné oznámení o výši úhrady bylo žadateli vypraveno dne 28.03.2024, tedy v rámci patnáctidenní lhůty. Nadřízený orgán uzavírá, že oznámení úhrady bylo provedeno ve lhůtě vycházející ze smyslu InfZ, a tedy včas.

III.2 Hrazení nákladů

K problematice úhrady za poskytování informací nadřízený orgán uvádí, že je upravena především v ustanovení § 17 InfZ s názvem „*Hrazení nákladů*“.

Dle odst. 1 tohoto ustanovení jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může žádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

Jak je zřejmé z textu zákona, požadovat úhradu je pro povinný subjekt oprávnění, tedy možnost, kterou může, ale také nemusí využít. Pokud se povinný subjekt rozhodne, že využije svého oprávnění žádat úhradu, pak je nutné, aby svoji vůli manifestoval, tedy přijal sazebník úhrad za poskytování informací a zveřejnil jej na svých internetových stránkách dle ustanovení § 5 odst. 1 písmeno e) InfZ, aby s možností požadavku úhrady byli potenciální žadatelé seznámeni. Pokud tyto podmínky povinný subjekt splnil, může v případě konkrétní žádosti přistoupit ke stanovení výše úhrady.

Dle ustanovení § 17 odst. 3 InfZ v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena a součástí oznámení musí být též poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ, ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává.

V souladu s ustanovením § 17 odst. 4 InfZ nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, výše uvedeného ustanovení, ztrácí nárok na úhradu nákladů.

Vlastní poskytnutí informací je potom v souladu s ustanovením § 17 odst. 5 InfZ podmíněno zaplacením požadované úhrady. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží. Po dobu vyřizování stížnosti proti výši požadované úhrady lhůta podle věty druhé neběží. Úhrada je dle ustanovení § 17 odst. 6 InfZ příjmem povinného subjektu.

Opravným prostředkem proti stanovené výši úhrady je stížnost ve smyslu ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ, kterou může podat žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělenou podle ustanovení § 17 odst. 3 InfZ nebo s výší odměny podle ustanovení § 14b odst. 2 InfZ, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací. Stížnost se dle ustanovení § 16a odst. 3 písmeno a) InfZ podává u povinného subjektu, a to do 30 dnů ode dne doručení sdělení podle ustanovení § 17 odst. 3 InfZ. V souladu s ustanovením § 16a odst. 5 InfZ povinný subjekt předloží stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, pokud v této lhůtě stížnosti sám zcela nevyhoví tím, že poskytne požadovanou informaci nebo konečnou licenční nabídku, sníží úhradu nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Nadřízený orgán v souladu s požadavkem ustanovení § 16a odst. 7 InfZ při rozhodování o stížnosti na výši úhrady podle ustanovení § 16a odst. 1 písmeno d) InfZ přezkoumá postup povinného subjektu a rozhodne tak, že

- a) výši úhrady nebo odměny potvrdí,
- b) výši úhrady nebo odměny sníží; v případě, kdy dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny,
- c) stížnost odmítne, je-li podána opožděně, předčasně nebo osobou neoprávněnou.

Předpokladem pro to, aby povinný subjekt mohl požadovat výše uvedenou úhradu je vydání a zveřejnění sazebníku úhrad za poskytování informací. Dle ustanovení § 5 odst. 1 písmeno e) InfZ

musí každý povinný subjekt pro informování veřejnosti ve svém sídle a svých úřadovnách zveřejnit na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jejich kopie, tyto informace – sazebník úhrad za poskytování informací. Sazebník musí být dle požadavku ustanovení § 5 odst. 4 InfZ zveřejněn též způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy prostřednictvím internetu. Strukturu povinně zveřejňovaných informací stanovuje prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška Ministerstva vnitra České republiky číslo 515/2020 Sb., o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy, ze dne 07.12.2020, v platném znění (dále také vyhláška č. 515/2020 Sb.). Sazebník úhrad za poskytování informací má být zveřejněn v souladu s požadavkem ustanovení § 1 vyhlášky č. 515/2020 Sb. ve struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu pod bodem 12.1.

Nadřízený orgán konstatuje, že povinný subjekt, který požadoval úhradu nákladů za poskytnutí informací, podmínku vydání a zveřejnění sazebníku splnil, když sazebník úhrad nákladů za poskytnuté služby dle InfZ (dále také sazebník úhrad) byl zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na internetových stránkách města Náchod: https://www.mestonachod.cz/urad/pz-info/pz_sazebnik.pdf.

Ustanovení § 17 odst. 3 požaduje, aby z oznámení bylo zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Těmito skutečnostmi rozumí nadřízený orgán shodně s odbornou literaturou (Furek, Jirovec, Rothanzl str. 1032) „...*např. počet listů kopií, doba strávená mimořádně rozsáhlým vyhledáváním apod., způsobem lze chápat navázání na sazebník úhrad, tedy propojení např. počtu kopií se sazbami v sazebníku. To především znamená, že povinný subjekt nemůže uvést pouze celkovou požadovanou částku, ale musí podle jednotlivých druhů uplatnitelných nákladů (§ 17 odst. 1 InfZ) provést její podrobnější rozpis. Úhradu nákladů je rovněž třeba propojit se schváleným sazebníkem (a to včetně sdělení jakým způsobem je možné se s jeho obsahem seznámit).*“ Pokud dle ustanovení § 17 odst. 4 InfZ povinný subjekt nesplní vůči žadateli oznamovací povinnost podle odst. 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.

Komentář k InfZ se věnuje také problematice, jak podrobně má být oznámení odůvodněno, aby bylo srozumitelné (Furek, Jirovec, Rothanzl str. 1033 a následující): „*Odůvodnění oznámení je proto třeba vždy věnovat náležitou a pečlivou pozornost, přičemž za optimální lze považovat v případě úhrady za kopie listin uvedení seznamu poskytovaných kopií s údajem o počtu listů, druhu a formátu kopie, jednotkové částce a celkové částce za kopie požadované (výpočet by bylo možné provést buď u každé listiny zvlášť, nebo souhrnně vůči celému seznamu). V případě úhrady za technický nosič dat je vhodné uvést počet kusů, jejich jednotkovou částku a celkovou požadovanou částku, v případě úhrady za odeslání informací žadateli pak způsob doručení (např. odeslání zásilky do 500 g, doporučeně s dodejkou) a kalkulaci sazby podle sazebníku (včetně případného propojení s ceníkem držitele poštovní licence). V případě úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací je nutné nejen uvést jednotkovou sazbu a počet hodin, po které trvalo vyhledání informací, ale též náležitě odůvodnit, jaké konkrétní činnosti povinný subjekt zahrnul pod vyhledání informace (podrobný popis aktivit pracovníků povinného subjektu, které jsou dle jeho názoru mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací) a v čem spatřuje jeho mimořádnou rozsáhlost (srov. rozsudek KS v Hradci Králové č. j. 30 Af 16/2013-59).*“

Nadřízený orgán konstatuje, že v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 InfZ musí být součástí oznámení o výši úhrady poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ, ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Výše stanovenou poučovací povinnost povinný subjekt splnil, když v oznámení uvedl, že proti výši úhrady může stěžovatel podat stížnost podle ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ, stížnost se podává povinnému subjektu do 30 dnů ode dne doručení oznámení u povinného subjektu a rozhodovat o stížnosti bude Krajský úřad Královéhradeckého kraje.

K otázce mimořádné rozsáhlosti vyhledávání nadřízený orgán předkládá dále tento výklad komentářové literatury, se kterým se ztotožňuje (Furek, Jirovec, Rothanzl str. 1020 a následující):

„[Kdy jde o „mimořádně rozsáhlé vyhledání informace“] O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se pak bude jednat tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. O zvýšenou aktivitu povinného subjektu se bude jednat typicky tehdy, jestliže zaměstnanec pověřený vyřízením žádosti nebo zaměstnanci, kteří se na vyřízení žádosti podílejí, budou nuceni na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledání informací (vyřizování žádosti).

[Možnost obecně vyčíslit mimořádnou rozsáhlost počtem hodin] Mimořádná rozsáhlost však nemůže být obecně vyčíslena počtem hodin, tzn. nelze říct, že za všech okolností bude podmínka splněna např. v případě, že vyhledání informací trvalo 10 a více hodin, neboť při jejím posuzování je nutné vždy zohlednit konkrétní podmínky u každého povinného subjektu. Nelze proto ani vyloučit, že mimořádně rozsáhlé vyhledání informací bude dáno i při vyhledávání informace např. po dobu 2 hodin, jestliže se bude jednat o takový povinný subjekt, který z objektivních důvodů může považovat i takové vyhledání za mimořádně rozsáhlé. Mimořádně rozsáhlé vyhledání informací však nemůže být odvozeno od komplikovanosti vnitřního systému, který povinný subjekt sám stanovil pro ukládání informací (dokumentů), resp. pro postup při vyřizování žádostí (vyhledávání informací), jestliže je tento vnitřní systém objektivně vzato nastaven nepřiměřeně složitě. Případná komplikovanost zvyšující časové či personální nároky na vyřizování žádosti o poskytnutí informace totiž nemůže jít „k tíži“ žadatele, zejména tehdy, pokud informace přesně a jednoznačně vymezil pomocí dokumentů, v nichž jsou tyto informace zaznamenány (v takovém případě lze za vyhledávání považovat pouze čas strávený zpracováním odpovědi na žádost a fyzickým shromážděním informací; viz výše).

[Mimořádně rozsáhlé vyhledání informací vs. množství požadovaných a žadateli vydaných informací] Nezbytnost mimořádně rozsáhlého vyhledání informací přitom bude zpravidla vyplývat již ze samotné žádosti o poskytnutí informace. O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se bude jednat typicky tehdy, jestliže je jednou žádostí požadováno poskytnutí velkého množství různorodých informací, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejichž vyhledání proto bude nucen vyvinout zvýšenou aktivitu (vyhledání bude vyžadovat provedení obsáhlých a časově náročných rešersí např. v archivovaných spisech nebo v písemnostech uložených na více místech). O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se však může jednat i tehdy, jestliže žadatel požaduje informace sice související (stejně), avšak vzhledem k jiným objektivním okolnostem bude poskytnutí informace vyžadovat rozsáhlou činnost povinného subjektu (např. jde-li o velmi starou informaci, u níž není přesně známo, na kterém místě je uložena, informace mohou být shromážděny na jednom místě, povinný subjekt však bude muset ke zpracování odpovědi na žádost vynaložit zvýšenou aktivitu při jejich roztrídění, nebo budou umístěny na různých úřadovnách povinného subjektu apod.). O mimořádně rozsáhlé vyhledání informace se konečně může jednat i tehdy, pokud žadatel sice požaduje poskytnutí jedné konkrétní informace nebo několika málo konkrétních informací, avšak s ohledem na objektivní okolnosti bude jejich vyhledání a poskytnutí vyžadovat mimořádně rozsáhlou vyhledávací aktivitu. Dá se proto říci, že množství informací (dokumentů) vydaných žadateli není bez dalšího hlediskem pro určení, zda se jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. O mimořádně rozsáhlé vyhledání informace se totiž může jednat i tam, kde žadateli nakonec bude poskytnut např. jeden dokument nebo jen několik málo údajů, pokud jejich shromáždění skutečně objektivně vyžadovalo mimořádně rozsáhlé vyhledání (např. žádost o poskytnutí veškeré korespondence povinného subjektu k určité otázce za delší časový úsek, jejíž vyhledání může být mimořádně rozsáhlé, avšak ve výsledku se může ukázat, že korespondence proběhla jen několika málo listinami). Pokud soudy zahrnuly do mimořádně rozsáhlého vyhledání informací i dobu spojenou s vyhledáváním a vylučováním chráněných údajů z požadovaných dokumentů, může být ve výsledku informace poskytnuta bez věcného omezení, ale oproti úhradě, pokud po pročtení všech dokumentů povinný subjekt zjistí, že žádnou ochranu nebylo nutné uplatnit [srov. rozsudek NSS č. j. 5 As 76/2014-23 (3109/2014 Sb.NSS)]. Jak ovšem bylo řečeno, je-li u povinného subjektu způsob evidence informací (typicky způsob ukládání dokumentů) objektivně zbytečně komplikovaný nebo naopak neuspořádaný

a vyhledání jakékoli informace proto vyžaduje nepoměrně více času než je objektivně nezbytné, pak samozřejmě delší čas strávený vyhledáváním informací, daný neúměrnou složitostí nebo neuspořádaností vnitřního systému, nemůže jít k tíži žadatele.“

Ve světle výše uvedeného výkladu nadřízený orgán přezkoumal oznámení o výši úhrady ze dne 28.03.2024, přičemž shledal následující.

Povinný subjekt v oznámení o výši úhrady předkládá srozumitelný výpočet, kterým dospěl k celkové částce požadovaných nákladů, když celkovou výši požadované úhrady povinný subjekt skládá ze skenování v celkové výši 357 Kč (113 stran A4 faktur a 6 stran A4 smluv, při jednotkové sazbě 3 Kč za jednu stranu A4), a dále z vyhledávání v celkové výši 3 156 Kč (7 hodin vyhledávání faktur a 5 hodin vyhledávání smluv při jednotkové sazbě 263 Kč za hodinu). Zároveň je třeba konstatovat, že jednotkové sazby vyčíslené povinným subjektem plně korespondují se sazbami z výše uvedeného zveřejněného sazebníku úhrad povinného subjektu.

Pokud tedy jde o vyčíslení úhrady za skenování požadovaných informací, hodnotí nadřízený orgán takovéto vyčíslení jako dostatečně srozumitelné, přičemž o jeho správnosti nemá žádné další pochybnosti.

Na druhou stranu však musí nadřízený orgán konstatovat, že z oznámení o výši úhrady nelze (a to ani implicitně) vyčíst, v čem povinný subjekt spatřuje mimořádnou rozsáhlost účtovaného vyhledávání, což ve své stížnosti namítá i stěžovatel. Ve světle výše podaného výkladu komentářové literatury, zastává nadřízený názor, podle kterého je právě na povinném subjektu, aby v oznámení úhrady mimořádnou rozsáhlost patřičně odůvodnil, tak aby mohla být tato část požadované úhrady dostatečně přezkoumatelná. Ve smyslu InfZ totiž nemůže být žádána úhrada za jakékoliv vyhledávání informací povinným subjektem, ale právě a jen za takové vyhledávání, které lze kvalifikovat jako mimořádně rozsáhlé. V souladu s výše podaným výkladem by se takovéto vyhledávání mělo objektivně vzato vymykat běžnému poskytování, resp. vyhledávání informací. Skutečnost, že se vyhledávání povinného subjektu skutečně vymykalo běžnému vyhledávání informací je potom třeba v oznámení úhrady náležitě doložit.

S ohledem na uvedený požadavek přezkoumatelnosti správnosti vyúčtování mimořádně rozsáhlého vyhledávání tak nemůže nadřízený orgán souhlasit s názorem povinného subjektu z předkládací písemnosti ze dne 18.04.2024, podle kterého InfZ neukládá povinnost odůvodňovat žadateli výši požadované částky způsobem, jaký lze očekávat v záležitostech vyřizovaných v režimu správního řádu, a podle názoru povinného subjektu by tak mělo ohledně tvrzeného mimořádně rozsáhlého vyhledávání postačovat důvěřovat sdělení povinného subjektu.

Zákon sice skutečně neukládá povinnému subjektu vyhotovovat „*jakési úřední záznamy o čase stráveném při vyhledávání informací*“, avšak závěry odborné literatury o zdůvodnění a podložení mimořádnosti rozsáhlého vyhledávání vycházejí již se samotného požadavku přezkoumatelnosti oprávněnosti uložené úhrady nákladů, a to jak ze strany žadatele, tak ze strany nadřízeného orgánu, který má o stížnosti na úhradu rozhodovat. Ačkoliv tedy odborná literatura v dané případě skutečně nemůže představovat pramen práva, jak povinný subjekt správně uvádí, výše uvedené ustálené názory korespondují i s názorem nadřízeného orgánu. Bez významu zcela určitě není ani skutečnost, že některé z výše citovaných pasáží komentářové literatury ve svých rozhodnutích nezřídka kdy používají pro podporu své argumentace i správní soudy všech stupňů, a rovněž také Ústavní soud České republiky (jako například ve svém nálezu sp. zn. III. ÚS 3339/20, dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/2021/III._US_3339_20_an.pdf).

Na tomto místě je třeba konstatovat, že povinný subjekt nakonec do spisu přezkoumatelné odůvodnění požadovaného mimořádně rozsáhlého vyhledávání doložil, když ve své písemnosti ze dne 18.04.2024 podrobně a srozumitelně rozvedl, jaké úkony byly třeba v rámci tohoto vyhledávání třeba provést, přičemž rovněž popsal, jaké obtíže byly s tímto vyhledáváním spojeny. Nadřízený orgán napříště doporučuje povinnému subjektu, aby takovéto zdůvodnění zahrnul již do písemnosti, kterou oznamuje žadateli úhradu za poskytnutí informací. V souladu se zmíněnou komentářovou literaturou, však nadřízený orgán připouští napravení určitých dílčích nedostatků

odůvodnění oznamované úhrady v rámci stížnostního řízení (Furek, Jirovec, Rothanzl str. 1020 a následující):

„[Nedostatky v odůvodnění výše úhrady] Pokud oznámení nebude obsahovat předepsané náležitosti, nelze na ně a priori pohlížet, jakoby nebylo učiněno (k dopadům na zánik práva na úhradu nákladů srov. dále). Podá-li proti takové „vadné“ výzvě žadatel stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), pak nadřízený orgán výši potvrdí, jestliže byla správná a jestliže povinný subjekt ve stížnostním řízení tuto správnost dostatečně prokázal. Pouhý fakt, že oznámení o výši úhrady vykazuje nedostatky v odůvodnění, tedy neznámá, že by požadovaná výše úhrady měla být snížena nebo mělo být přikázáno zjednání nápravy.“

V projednávaném případě však musel nadřízený orgán ještě před případným věcným přezkumem vyčísleného mimořádně rozsáhlého vyhledávání přezkoumat, jaké náklady na poskytnutí informací je vůbec možné požadovat ve vztahu ke specifickému postavení žadatele, jakožto zastupitele města Náchod (povinného subjektu).

Stěžovatel ve své stížnosti dále uvádí, že žádost o poskytnutí shodných informací mohl, jakožto zastupitel města Náchod, podat rovněž podle ustanovení § 82 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích), přičemž v režimu zákona o obcích by mu předmětné informace byly poskytnuty zdarma. Z této skutečnosti stěžovatel dovozuje, že by měl mít i v projednávaném případě nárok na bezplatné poskytnutí informací.

Na druhé straně povinný subjekt ve své písemnosti ze dne 18.04.2024 k dané věci předkládá následující argumentaci (citace):

„Skutečnost, že žadatel je členem zastupitelstva města, nezakládá žádný důvod pro rozdílné zacházení, jde-li o přístup k informacím dle informačního zákona. Rozdílným zacházením bez zákonného důvodu by naopak došlo k porušení ústavního principu rovnosti ve smyslu ustanovení čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Zvláštní práva člena zastupitelstva města, jde-li o informace související s výkonem jeho funkce, jsou zakotvena v zákoně o obcích. Žadatel mohl, jak ve stížnosti uvádí, namísto žádosti podle informačního zákona podat jako člen zastupitelstva města žádost podle § 82 zákona o obcích, nicméně rozhodl se postupovat podle informačního zákona. To má pro žadatele své důsledky – některé pozitivní, jiné negativní. K pozitivním patří, že se takto lze domáhat informací, které město Náchod jako povinný subjekt má, ať už souvisejí s výkonem funkce dotyčného člena zastupitelstva či nikoliv, tedy zejména bez ohledu na časové souvislosti – odkdy je žadatel členem zastupitelstva města apod. Dalším pozitivním důsledkem zvoleného postupu je, že informace se poskytují v krátké, zpravidla patnáctidenní lhůtě.

K negativním důsledkům zvoleného postupu patří povinnost úhrady, je-li v souladu s § 17 informačního zákona povinným subjektem úhrada požadována. Jak patrně, oba do úvahy přicházející procesy mají svá pro a proti. Ani jeden z nich však nepředpokládá nějaký vyšší standard odůvodňování, jaký je typický například pro správní řízení.“

Nadřízený orgán k dané problematice konstatuje, že vztah mezi právem zastupitele žádat informace zdarma podle ustanovení § 82 zákona o obcích a právem povinného subjektu žádat úhradu za poskytnutí informace požadované podle InfZ, není žádným právním předpisem explicitně řešen. Nadřízený orgán tak v dané věci vychází především z výkladového Stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 1/2016 ze dne 13.04.2016, aktualizace ke dni 01.07.2022, dostupném z: <https://www.mvcr.cz/clanek/stanoviska-odk-2016.aspx> (dále jen stanovisko Ministerstva vnitra), a rovněž z judikatury zmíněné v tomto stanovisku Ministerstva vnitra.

Z předmětného stanoviska považuje nadřízený orgán za důležité zmínit následující závěry, týkající se žádosti zastupitele o poskytnutí informací s odkazem na InfZ (citace):

„V takovém případě se zákon o svobodném přístupu k informacím uplatní v plném rozsahu, nikoli pouze subsidiárně, protože zastupitel výslovně odkázal na SvInf a tudíž jeho vůlí je, aby jeho žádost byla vyřizována v režimu tohoto zákona. Nemohou však být aplikována ta jeho ustanovení, která by vedla k menšímu rozsahu práva na informace (tj. hmotněprávní ustanovení omezující zpřístupnění informace a ta hmotněprávní ustanovení, která jdou k tíži zastupitele). To znamená, že nelze

aplikovat § 7 až 11, ani § 17 Svlnf. Naopak by bylo možné aplikovat § 5 odst. 3 Svlnf, neboť sice jde o hmotněprávní ustanovení, nikoli však k tíži žadatele (jeho práva na informace).

Jak bylo uvedeno již v předchozím výkladu, judikatura (zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. srpna 2005, č. j. 6 As 40/2004 - 62 a dále např. zmíněný novější rozsudek téhož soudu ze dne 26. února 2020, č. j. 4 As 385/2019 -55) dovodila pravidlo, podle něhož žádá-li o určité informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím žadatel, který by k těmto informacím měl obsahově neomezený přístup podle jiného právního předpisu, není důvod při vyřizování jeho žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím tyto informace chránit. Jelikož zastupitel má právo na informace vztahující se k výkonu jeho funkce podle § 82 písm. c) zákona o obcích bez omezení (viz výše), není důvod ani při takto podané žádosti zákonná omezení aplikovat.

...

Tam, kde na zákon o svobodném přístupu k informacím zastupitel odkáže (podřídí režim své žádosti Svlnf), uplatní se pro vyřízení takové žádosti patnáctidenní lhůta podle § 14 odst. 5 písm. d) Svlnf a nikoli třicetidenní lhůta podle § 82 písm. c) zákona o obcích. Tento závěr vychází z principu, podle něhož při spojení režimu obou zákonů je nutné aplikovat z obou zákonů ta pravidla, která jsou z hlediska žadatele (zastupitele), resp. z hlediska jeho práva na informace, příznivější.

...

Zastupitel má z titulu své funkce právo na bezplatné poskytnutí informací v režimu zákona o obcích – zákon o obcích nepočítá s žádnou úhradou za poskytnutí informací podle § 82 písm. c). Proto i v případě, kdy o tytéž informace zastupitel žádá v režimu Svlnf, nelze v souladu s § 17 odst. 1 Svlnf po zastupiteli žádat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací; úhradu „materiálních nákladů“ lze požadovat výjimečně (viz dále). Je možno zdůraznit, že právo na bezplatné poskytnutí určitého okruhu informací nemůže být zastupiteli upřeno jen proto, že žádá o informace podle Svlnf a nikoli podle zákona o obcích. K úhradě nákladů za poskytnutí informace viz dále.

...

Podle § 17 odst. 1 Svlnf je možno požadovat úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Podle téhož ustanovení je možné v souvislosti s poskytováním informací žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Zákon o obcích oproti tomu koncipuje zastupitelovo právo na informace, které souvisí s výkonem jeho funkce, jako bezplatné. Nepřichází proto v úvahu, jak bylo uvedeno výše, aby po zastupiteli, který žádá o informace spadající pod § 82 písm. c) zákona o obcích, byla požadována úhrada podle § 17 Svlnf.

Otázkou však je, zda by v určitých situacích nebylo možné po žadateli – zastupiteli, žádat úhradu nákladů s odkazem na požadavek přiměřenosti. Informační požadavek zastupitele v režimu § 82 písm. c) zákona o obcích není co do rozsahu nijak omezen, a proto není výjimkou, že členové zastupitelstva požadují od obce poskytnutí mimořádně rozsáhlých informací, nejčastěji formou kopií dokumentů. V takových případech, tedy překračuje-li informační požadavek zastupitele přiměřenou míru, nelze obci upřít možnost, aby za určitých podmínek úhradu materiálových nákladů, tedy nákladů spojených s poskytnutím informace zastupiteli, požadovala (náklady za pořízení kopie a odeslání informace žadateli, nikoli náklady spojené s vyhledáváním požadovaných informací).

První podmínkou je, aby informační požadavek zastupitele byl zcela zjevně nepřiměřený ve vztahu k podmínkám dané obce a rozsahu požadovaných informací. Druhou podmínkou je, že obec zastupiteli nabídla „bezplatnou alternativu“, jak požadované informace získat (např. nahlédnutí do dokumentů s možností pořídit si kopie vlastním záznamovým zařízením), a zastupitel této možnosti nevyužil. Pokud zastupitel této možnosti nevyužije a po obci žádá např. pořízení kopií, jejichž počet je vzhledem k poměrům obce tak velký, že po dané obci nelze spravedlivě požadovat jejich bezplatné poskytnutí, potom má obec právo požadovat úhradu za pořízení zastupitelem požadovaných kopií. Vždy záleží na konkrétní situaci. Zastupitelův požadavek, aby obec na základě § 82 písm. c) zákona o obcích (bezplatně) pořídila kopii dvacetistránkového dokumentu, nelze považovat za nepřiměřený. Jinak by ovšem bylo třeba hodnotit situaci, kdy by zastupitel po obci požadoval v souvislosti s vyřízením jeho žádosti podle § 82 písm. c) zákona o obcích vytištění

několika set stran – v takovém případě by – podle okolností, mohlo být ospravedlnitelné po zastupiteli požadovat úhradu „materiálových nákladů“.

Nadřízený orgán se s uvedenými závěry Ministerstva vnitra ztotožňuje, přičemž vychází především z privilegovaného postavení zastupitele, jakožto žadatele o poskytnutí informací ve věcech, které souvisejí s výkonem jeho funkce. Takovéto privilegované postavení v daných záležitostech přiznává zastupiteli i judikatura Nejvyššího správního soudu, např. v již zmiňovaném rozsudku ze dne 26.02.2020, č.j. 4 As 385/2019, Nejvyšší správní soud zobecňuje, že (citace): „*Má-li totiž žadatel nárok podle zvláštního zákona na obsahově neomezený přístup k určité informaci, není důvod mu tento přístup omezovat jako jiným, neprivegovaným žadatelům, požádá-li o ně jen podle informačního zákona (srov. výše citovaný rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2005, č. j. 6 As 40/2004 – 62, č. 711/2005 Sb. NSS).*“

Pokud jde tedy o část úhrady požadovanou za skenování předmětných dokumentů, konstatuje nadřízený orgán, že skenování v celkovém rozsahu 119 stran A4 již lze hodnotit jako ne zcela přiměřenou zátěž materiálních nákladů povinného subjektu. U požadavku na úhradu mimořádně rozsáhlého vyhledávání vyšel nadřízený orgán z privilegovaného postavení zastupitele, po kterém by tato část úhrady neměla být za běžných okolností vůbec požadována. Zároveň však nelze vyloučit, že by při aplikaci výše podaného výkladu mohlo v určitých specifických případech docházet ze strany zastupitele až ke zneužívání jeho privilegovaného postavení, kdy by bylo zřejmé, že zastupiteli nepůjde o samotné získání informací, ale bude chtít svými žádostmi toliko způsobit nepřiměřenou zátěž povinného subjektu. V daném případě však má nadřízený orgán za to, že k takovému jednání ze strany žadatele nedošlo, přičemž ani povinný subjekt případné zneužívající jednání žadatele do spisu dostatečně nedoložil.

Nadřízený orgán tak uzavírá, že úhrada za skenování dokumentů byla povinným subjektem dostatečně prokázána a nadřízený orgán o její výši a správnosti nemá žádné pochybnosti. Úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání nadřízený orgán nemohl potvrdit, jelikož povinný subjekt nepřiznal žadateli práva zastupitele dle zákona o obcích, která žadateli svědčí i v rámci žádosti podané a vyřizované podle InfZ.

IV.

Nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti přezkoumal postup povinného subjektu a zjistil následující.

Nadřízený orgán dospěl k závěru, že oznámení o výši úhrady bylo vydáno v rozporu se zákonem, nadřízený orgán proto podle ustanovení § 16a odst. 7 písmeno b) InfZ snížil celkovou výši úhrady požadovanou povinným subjektem, nově tedy na částku 357,-Kč.

Vzhledem k tomu, že povinný subjekt do spisového materiálu nedoložil samotné požadované informace, nemohl nadřízený orgán aplikovat postup podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) část za středníkem InfZ a povinnému subjektu tak nemohl přikázat jejich poskytnutí.

Na základě shora uvedeného nadřízený orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se nelze podle ustanovení § 16a odst. 9 InfZ odvolat.

Ing. Mgr. Tomáš Hrnčíř
právník oddělení stížností a dozoru obcí

Rozdělovník

Písemné vyhotovení rozhodnutí bude doručeno povinnému městu Náchod, Masarykovo náměstí 40, 547 01 Náchod, ID DS: gmtbqhx.
(prostřednictvím datové schránky)

O nabytí právní moci rozhodnutí bude povinný subjekt město Náchod, Masarykovo náměstí 40, 547 01 Náchod, ID DS: gmtbqhx, informováno samostatným sdělením.
(prostřednictvím datové schránky)

Stejnopis rozhodnutí bude doručen [REDACTED]
[REDACTED]

(doporučeně do vlastních rukou)

Stejnopis rozhodnutí zůstává součástí spisu sp. zn. KUKHK-STI-19/MSZ/2024 uloženého u nadřízeného orgánu.